

Siseministri määruse „Siseministri määruste muutmine seoses toetuste andmisega kriisivalmiduse suurendamiseks“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Eelnõuga muudetakse siseministri 8. aprilli 2025. aasta määrust nr 9 „Korteriühistule kriisivalmiduse suurendamiseks toetuse andmise ning selle kasutamise tingimused ja kord“ (edaspidi *määrus nr 9*) ja siseministri 21. aprilli 2025. aasta määrust nr 11 „Kohaliku omavalitsuse üksuse kriisivalmiduse suurendamiseks toetuse andmise ning selle kasutamise tingimused ja kord“ (edaspidi *määrus nr 11*). Mõlemad määrused on seotud toetuste andmisega kriisivalmiduse suurendamiseks. Eelnõuga täpsustatakse ja ajakohastatakse määrusi, lähtudes menetlustes ilmnenu kitsaskohtadest ning vajadusest soodustada valdkonna tõhusamat arengut. Eelnõus toodud muudatused võimaldavad ka edaspidi korraldada toetusvoore korteriühistute ja kohalike omavalitsuste (edaspidi *KOV*) vaatest kriisivalmiduse suurendamiseks. Seega on eelnõul positiivne mõju siseturvalisusele.

Määruses nr 9 muudetakse abikõlbliku kulu tingimusi ja aruande esitamise aega ning tehakse muud vajalikud täpsustused. Muudatusettepanekud on esitanud Päästeamet ja Riigi Tugiteenuste Keskus (edaspidi *RTK*) tulenevalt toetusvooru läbiviimise käigus üles kerkinud vajadustest. Määruses nr 11 täiendatakse toetatavate tegevuste nimekirja ja muudetakse toetuse ülemmäära. Kuna laiapindse riigikaitse üks peamisi eesmärke on parandada KOV-ide valmisolekut ja iseseisvat toimetulekut pikaajalises kriisis, näeb Päästeamet vajadust täiendada kehtivat määrust ning lisada toetatavate tegevustena kütuse tankurmahuti ja transporditava akujaama soetamise võimalus. Mõlemas määruses tehakse mõned täpsustused ka seoses 2025. aasta 19. detsembril jõustunud riigieelarve seaduse (edaspidi *RES*) muudatustega.

Mõlema määruse alusel tuleb toetuse saamiseks endiselt esitada RTK menetluskeskkonnas taotlus, vajalikud lisadokumendid ning pärast toetuse kasutamist ka aruanne koos kuludokumentide ja muu vajalikuga. Toetuse taotlemine on vabatahtlik, mistõttu ei kaasne sellega kohustuslikku halduskoormust. Selles osas eelnõuga muudatusi ette ei nähta – lisakohustusi ega täiendavat halduskoormust eelnõuga ei kaasne. Eeltoodust lähtudes halduskoormuse tasakaalustamise reeglit¹ ei kohaldata.

1.2. Eelnõu ettevalmistajad

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Päästeameti kriisiosakonna kriisivalmiduse ekspert Terje Lillo (terje.lillo@paasteamet.ee) ja õigusosakonna õigusloome jurist Kätlin Tänavots (katlin.tanavots@paasteamet.ee). Eelnõu ja seletuskirja koostamisse kaasati Siseministeeriumi nõunikud Anastassia Ümar (anastassia.ymar@siseministeerium.ee) ja Mari Tikan (mari.tikan@siseministeerium.ee).

Eelnõu ja seletuskirja juriidilist kvaliteeti on kontrollinud Siseministeeriumi õigusnõunikud Kadi Parmas (kadi.parmas@siseministeerium.ee) ja Heli Simson (heli.simson@siseministeerium.ee).

¹ [Halduskoormuse tasakaalustamise juhised](#) (12.01.2026).

Eelnõu ja seletuskirja on keeleliselt toimetanud Luisa Keelelahenduste eesti keele vanemtoimetaja Tiina Alekõrs (tiina@luisa.ee).

1.3. Märkused

Eelnõu ei ole seotud muu menetluses oleva eelnõuga, Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga ega Euroopa Liidu õiguse rakendamisega.

Eelnõuga muudetakse järgmisi siseministri määrusi:

- 1) määrus nr 9 avaldamismärkega RT I, 10.04.2025, 18;
- 2) määrus nr 11 avaldamismärkega RT I, 22.04.2025, 5.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kahest paragrahvist.

Eelnõu § 1 kohaselt muudetakse määrust nr 9.

Eelnõu § 1 punktiga 1 tunnistatakse kehtetuks § 6, millega reguleeritakse vähese tähtsusega abi.

Riigiabi olemasolu hindamisel tuleb lähtuda järgmistest kriteeriumidest:

- abi antakse riigi, linna või valla vahenditest;
- abimeetmel on valikuline iseloom, st ta on suunatud teatavale ettevõtjale, ettevõtjate gruppide või kindlate kaupade tootmiseks;
- abimeede annab eelise abi saajale;
- abimeede moonutab või võib moonutada konkurentsi ja kaubandust Euroopa Liidu riikide vahel.

Kui abi vastab kõigile neljale kriteeriumile, on tegemist riigiabiga. Vähese tähtsusega abi on väikeses mahus antav abi, mille puhul Euroopa Komisjon on leidnud, et see ei mõjuta liikmesriikide vahelist konkurentsi². Kehtiva määruse kohaselt on toetuse taotleja korteriühistu. Korteriühistu on eraõiguslik juriidiline isik, mille liikmeteks on kõik ühe korteriomanditeks jagatud kinnisomandi korteriomandite omanikud³. Korteriühistud ei ole eelduslikult asutatud eesmärgiga teenida kasumit ja tegeleda majandustegevusega. Määruse alusel antav toetus on mõeldud selleks, et suurendada korteriühistu toimepidevust kriisiolukorras ehk kasvatada korterelamutes elavate inimeste võimekust elektrikatkestuse korral iseseisvalt hakkama saada.

Kehtiva määruse § 11 lõike 1 kohaselt peab taotleja korterelamus asuvatest korteriomanditest vähemalt 80 protsenti olema füüsiliste isikute omandis. See nõue täidab varasemate meetmete kogemuste põhjal muu hulgas tingimuse, et toetuse abil kriisivalmidust suurendanud korterelamu ei muutu tulu teenivaks projektiks, millele võidakse hakata kohaldama riigiabiga seotud reegleid, sealhulgas korterelamus ärieesmärke täitvate ettevõtjate abi andmise tingimusi. Füüsiliste isikute 80-protsendilist piirangut on käsitletud ka ühes õiguskantsleri seisukohas, milles on muu hulgas tuginetud Kliimaministeeriumi selgitustele. Ministeeriumi selgituste kohaselt on 80-protsendiline piirang kehtestatud pikaajalise toetuste andmise praktika tulemusena ja seda on rakendatud kooskõlas Euroopa Komisjoniga alates 2010. aastast. Senises

² [Riigiabi | Rahandusministeerium](#) (15.01.2026).

³ [Korteriomandi- ja korteriühistuseadus – Riigi Teataja](#).

praktikas on kinnitust leidnud, et kui juriidilistele isikutele kuulub kuni 20 protsenti korteriomanditest, ei peeta toetuse andmist keelatud riigiabiks⁴. Kokkuvõttes ei käsitleta määruse alusel antavat abimeedet ärieesmärgile suunatud tegevuse toetamisena, st see pole suunatud ettevõtjale või ettevõtjate gruppidele. Kõnealune abimeede ei moonuta ega oma ka potentsiaali moonutada konkurentsi ja kaubandust Euroopa Liidu riikide vahel. Tegemist on kohaliku mõjuga. Eeltoodust tulenevalt ei allu kehtiva määruse alusel antav toetus riigiabi ega vähese tähtsusega abi reeglitele. Seega tunnistatakse vähese tähtsusega abi reguleeriv säte eelnõu kohaselt selguse huvides kehtetuks.

Eelnõu § 1 punktiga 2 täpsustatakse kehtiva määruse § 7 lõike 2 punkti 1 sõnastust, mille kohaselt on toetatav tegevus mobiilse või statsionaarse generaatori soetamine. Eelnõu järgi on toetatav tegevus transporditava või kohtkindla generaatori soetamine. Tegemist ei ole sisulise muudatusega, vaid terminite täpsustamisega. Erialakeeles on termin „mobiilne“ omadussõna, mis iseloomustab talitlusvõimet liikuvana olekus⁵, ja sõna „statsionaarne“ asemel on ingliskeelse *stationary* vastena kasutusel termin „kohtkindel“⁶. Kuna eesmärk pole toetada selliste generaatorite soetamist, mis sõidu peal elektrit toodavad, tehakse punktis 1 õigusselguse huvides terminite täpsustused. Eelnõuga toetatakse seega:

- 1) selliste generaatorite soetamist, mida saab kohale vedada ja kortermaja elektripaigaldisega ühendada (transporditavad generaatorid);
- 2) kortermaja elektripaigaldisega püsivalt ühendatud generaatorite ehk kohtkindlate generaatorite soetamist.

Eelnõu § 1 punkti 3 kohaselt täpsustatakse kehtiva määruse § 8 lõiget 1. Muudetud sõnastuse järgi on abikõlblik kulu, mis tekib projekti abikõlblikkuse perioodil, vastab projekti eesmärgile, on vajalik, põhjendatud ja otseselt seotud projekti elluviimisega ning mille tasub toetuse saaja. Oluline on selgelt välja tuua, et kulu peab olema tekkinud abikõlblikkuse perioodil ja selle eest peab tasuma toetuse saaja. Samas on kulu eest tasumine lubatud ka pärast abikõlblikkuse perioodi lõppu (vt eelnõu § 1 punktid 4 ja 5).

Eelnõu § 1 punktid 4 ja 5 on seotud abikõlbliku kulu ühe üldtingimuse muutmisega. Kehtiva määruse § 8 lõike 3 punkti 4 kohaselt peab abikõlblik kulu olema tekkinud ja tasutud abikõlblikkuse perioodil. Eelnõu kohaselt muudetakse kulu tasumise põhimõtet: abikõlblik kulu peab olema tasutud abikõlblikkuse perioodil või 30 kalendripäeva jooksul pärast abikõlblikkuse perioodi lõppu. Seega peab kulu olema tekkinud abikõlblikkuse perioodil (eelnõu § 1 punkti 4 muudatus seoses kehtiva määruse § 8 lõike 3 punktiga 4), kuid kulu eest on lubatud tasuda ka 30 kalendripäeva jooksul pärast abikõlblikkuse perioodi lõppu (eelnõu § 1 punkt 5, millega täiendatakse kehtiva määruse § 8 lõiget 3 punktiga 5). Muudatus tehakse seetõttu, et praktikas on esinenud olukordi, kus tööd on teostatud küll õigel ajal, kuid nende teostaja on esitanud arve hilinemisega, mis on omakorda toonud kaasa tasumise hilinemise. Sellisel juhul muutub kulu üksnes töövõtjast tuleneva tehnilise viivituse tõttu abikõlbmatuks, kuigi tegevus ise on nõuetekohaselt ja tähtajaks tehtud. 30-päevase täiendava tasumise tähtaja kehtestamine aitab niisugust olukorda vältida. See pakub toetuse saajatele mõistlikku paindlikkust, vähendades riski, et vajalikud ja tegelikult õigel ajal tehtud kulutused jäävad üksnes formaalsetel põhjustel abikõlblikuks tunnistamata. Seeläbi toetab muudatus toetuse eesmärgipärast kasutamist ning suurendab praktika õigusselgust ja prognoositavust. Majandustehinguid (näiteks kaupade ja teenuste saamine) tuleb kajastada projekti abikõlblikkuse perioodil sõltumata sellest, millal toimub arveldamine.

⁴ Arvutivõrgus. Kättesaadav: [Korteriühistule toetuse andmise kord.pdf](#) (27.01.2026).

⁵ Määratletud standardis [EVS-IEC 60050-151](#) (04.03.2026).

⁶ Määratletud standardis [EVS-IEC 60050-826](#) (04.03.2026).

Eelnõu § 1 punkti 6 kohaselt tunnistatakse kehtetuks kehtiva määruse § 20 lõige 2, mille kohaselt tuleb toetuse saajal saadud toetus taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise järel tagastada. Taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise järel tekib menetlejal sisuliselt toetuse tagasinõudmise õigus. Kuna see olukord reguleeritakse eelnõu kohaselt toetuse tagasinõudmist käsitlevas paragrahvis (vt eelnõu § 1 punkt 9), siis tunnistatakse § 20 lõige 2 kehtetuks.

Eelnõu § 1 punkti 7 kohaselt muudetakse kehtiva määruse § 21 pealkirja ja lõiget 1. Pealkirjas täpsustatakse terminikasutust ja lisatakse selgituseks, et paragrahviga reguleeritakse ka projekti eelarve jäägi tagastamist. Lõikega 1 täpsustatakse õigusselguse huvides, et abikõlbliku kulu tõendid tuleb lisada projekti elluviimise aruandele. Nõue esitada abikõlbliku kulu tõendid ei ole uus – seda tuleb teha ka praegu. Tegemist on sõnastuse täpsustusega.

Eelnõu § 1 punkti 8 kohaselt muudetakse kehtiva määruse § 21 lõiget 2, mille kohaselt tuleb aruanne esitada esimesel võimalusel, kuid mitte hiljem kui jooksva aasta 15. detsembriks. Muudatuse kohaselt tuleb aruanne esitada hiljemalt toetuse saamise aastale järgneva kalendriaasta 15. jaanuariks. Muudatus on seotud eelnõu § 1 punktidega 4 ja 5, mille järgi on kulu eest tasumine lubatud ka 30 kalendripäeva jooksul pärast abikõlblikkuse perioodi. Kuna tasumine võib toimuda hiljem, tuleb ka aruande esitamise aega pikendada.

Eelnõu § 1 punkti 9 kohaselt muudetakse kehtiva määruse § 22 lõiget 1. Muudatus on seotud 2025. aasta 19. detsembril jõustunud RES-i muudatustega, mille kohaselt nähakse toetuse tagasinõudmise regulatsioon ette seaduse tasandil. Riigisisese projektipõhise toetuse tagasinõudmist reguleeritakse nüüd RES §-ga 55¹. RES § 55¹ lõikega 1 nähakse ette, et riigisisese projektipõhise toetuse andja võib toetuse andmise otsuse osaliselt või täielikult kehtetuks tunnistada ja selle olenevalt rikkumise raskusest osaliselt või täielikult tagasi nõuda, kui selgub, et toetuse saaja:

- 1) on toetuse taotlemise või kasutamise korral esitanud teadlikult valeandmeid, on täitnud toetuse saamise või kasutamisega seotud tingimused näiliselt ning toetuse kasutamise korral on esinenud kelmus, pettus, korruptsioon või huvide konflikt või ilmneb asjaolu, mille korral ei oleks toetuse taotlust rahuldatud;
- 2) ei ole täitnud toetuse väljamaksmise aluseks olevaid nõudeid;
- 3) ei ole täitnud toetuse saamisega seotud kohustust osaliselt või täielikult;
- 4) suhtes on alatatud likvideerimis- või pankrotimenetlus.

RES § 55¹ lõike 2 kohaselt võib minister kehtestada RES § 53¹ lõikes 1 nimetatud määrusega riigisisese projektipõhise toetuse tagasinõude määrad ja **toetuse täpsustavad või muud tagasinõudmise alused**. RES-i eelnõu seletuskirja järgi leidis Riigikohus otsuse [RKPJKo 28.06.2023, 5-23-2](#) punktis 64, et reegleid rikkunud toetuse saajal tekkiv kohustus saadud toetus osaliselt tagasi maksta on eripärane avalik-õiguslik kohustus, millele laienevad seda eripära arvestavad nõuded. Tegemist on alusetult saadud soodustuse tagastamisega. Seetõttu tuleb toetuse tagasinõudmise alused sätestada seadusega.⁷

Eeltoodust lähtudes võib ministri määrusega toetuse tagasinõudmise aluseid peale RES-is sätestatu ka täpsustada ja täiendada. Eelnõu kohaselt muudetaksegi kehtiva määruse § 22 lõiget 1 selliselt, et menetleja võib toetuse osaliselt või täielikult tagasi nõuda RES § 55¹

⁷ Riigieelarve seaduse ja riigieelarve seaduse muutmise seaduse muutmise seaduse eelnõu seletuskiri. [Eelnõu – Riigikogu](#) (10.02.2026).

lõikes 1 sätestatud alusel (ehk alusel, mis on toodud RES § 55¹ lõike 1 punktis 1, 2, 3 või 4) või ühel järgmistest juhtudest:

- 1) taotluse rahuldamise otsus tunnistatakse käesoleva määruse § 20 kohaselt kehtetuks;
- 2) toetuse saaja on rikkunud käesolevas määruses kehtestatud nõudeid või taotluse rahuldamise otsuses määratud tingimusi;
- 3) aruannet käesoleva määruse § 21 lõike 5 kohaselt ei kinnitata.

Punktid 1–3 on täpsustavad ja täiendavad alused lisaks RES-is toodule. Sisulisi muudatusi nende punktidega ei tehta. Edaspidi peab menetleja toetuse tagasinõudmise osas arvestama ka RES-is sätestatut.

Eelnõu § 1 punktid 10–12 on seotud toetuse kasutamise kontrolliga. Muudatustega:

- 1) täpsustatakse, et menetleja saab kontrollida toetuse kasutamist kuni aruande kinnitamiseni;
- 2) välistatakse kohapealne kontroll (sh valdusesse sisenemine) ja lubatakse vaid aruandluse küsimine.

RES-i eelnõu seletuskirjas on märgitud järgmist: „Kohustus esitada aruandeid riivab ettevõtlusvabadust. Aruande kohustus on vajalik selleks, et kontrollida, kas toetust on kasutatud otstarbe kohaselt. See omakorda on vajalik sel põhjusel, et tegemist on avaliku rahaga, mida tuleb kasutada tulemuslikult – säästlikult, tõhusalt ja mõjusalt. Kontrollimatu raha jagamine ei täida seda eesmärki, milleks toetust antakse. Projektipõhise toetuse saamiseks on vaja esitada taotlus, sellega isik avaldab vabatahtlikult soovi toetust (mis on hüve) saada ning sellisel juhul ta peab arvestama ka sellega kaasnevate nõuetega, sh aruandluskohustusega. Alati on võimalus ka mitte toetust taotleda. Teine variant, mis oleks isikule vähem bürokraatlikum, aga rohkem sekkuv, oleks kohapeal valdusesse sisenemine ja kontrolli teostamine. Siin oleks tegemist PS § 32 (omandi puutumatus) ja füüsiliste isikute puhul § 33 (kodu puutumatus) riivega, mis on juba põhiõiguste ja -vabaduste rikkumine ja seda oleks keerulisem õigustada. Leiame, et see oleks ka ebaproportsionaalne ja ka riigile rohkem koormav, mistõttu seda varianti ei analüüsita. Seega toetuse kasutamise kontroll saab piirduda tegevustega, mis on hõlmatud volitusnormis, st aruandluse küsimine ja selle põhjal olukorra välja selgitamine vms. Seega on toetuse kasutamise kohta aruannete küsimine proportsionaalne abinõu isiku saadava hüvega.“⁸

Eeltoodust lähtudes on menetlejal õigus kontrollida vaid projekti elluviimisega seotud kulu- ja maksedokumente (eelnõu § 1 punkt 11). Toetuse saaja on omakorda kohustatud võimaldama menetlejal projekti kulu- ja maksedokumente kontrollida (eelnõu § 1 punkt 10). Kulu- ja maksedokumendid (ehk abikõlbliku kulu tõendid) esitatakse koos aruandega, st nende dokumentide esitamine on hõlmatud aruandluskohustusega, mis on proportsionaalne meede kontrollimaks, kas toetust on kasutatud vastavalt nõuetele. Juurdepääsu võimaldamist projektiga seotud ehitisse, selle osasse ja territooriumile muudatusega enam ette ei nähta, st kohapealseid kontrole ei tehta.

Kui aruanne on kinnitatud, on projekt lõppenud ja jätkutegevusi ei järgne. Aruande kinnitamist reguleeritakse kehtiva määruse §-ga 21. Aruanne tuleb esitada hiljemalt toetuse saamise aastale järgneva kalendriaasta 15. jaanuariks (vt eelnõu § 1 punkt 8).

Eelnõu § 2 kohaselt muudetakse määrust nr 11.

⁸ Riigieelarve seaduse ja riigieelarve seaduse muutmise seaduse muutmise seaduse eelnõu seletuskiri. [Eelnõu – Riigikogu](#) (10.02.2026).

Eelnõu § 2 punktiga 1 asendatakse kehtiva määruse §-s 5 sõnad „koolieelses lasteasutuses“ sõnaga „lasteaias“. Tegemist ei ole sisulise muudatusega, vaid termini täpsustamisega. Nimelt jõustus 2025. aasta 1. septembril alusharidusseadus, milles kasutatakse mõistet „lasteae“.

Eelnõu § 2 punktiga 2 täpsustatakse ja täiendatakse toetatavate tegevuste nimekirja. Kehtiva määruse § 6 lõike 2 kohaselt on toetatavad tegevused järgmised:

- 1) mobiilse ja statsionaarse generaatori soetamine;
- 2) avariitoite väljaehitamine generaatori ühendamiseks toetuse saaja haldusterritooriumil asuva hoone elektripaigaldisega ning sellega seotud ehitus- või rekonstrueerimis- ja projekteerimistööd;
- 3) haagise soetamine mobiilse generaatori transportimiseks.

Riigikaitselises kriisis tuleb tagada KOV-i taristu toimepidevus objektidel, mis on inimese elu ja tervise seiskohalt olulised. See tähendab, et KOV-i kriisijuhtimiseks vajalikud ruumid peavad olema toimepidevad ning tuleb tagada evakuaatsioonikohtade, kerksuskeskuste ja lasteadeade toimepidevus. Eelnõu kohaselt lisanduvad toetatavate tegevustena:

- 1) kütuse tankurmahuti soetamine (punkt 4) ja
- 2) vähemalt 4 kWh mahutavusega transporditava akujaama soetamine (punkt 5).

Kütuse tankurmahuti peab olema laialdase kasutusega masstootmises toodetud seade ega tohi olla kokku sobitatud eri osadest. Kütusemahuti peab võimaldama hoiustada kütust ning tankida seadmeid ja sõidukeid tankimisseadmega (voolik, tankepüstol, kütuselugeja, pump jne). Kütusemahuti ei tohi olla suurem kui veovaba piir ehk tankurmahutit peab saama transportida isik, kes ei oma ADR-luba ehk õigust vedada ohtlikke veoseid. Oluline on märkida, et tankurmahuti transportimiseks tehtavaid lisakulutusi (nt mootorsõiduki kategooria omandamist) ei toetata. Projektiga toetatakse bensiini- või diislikütuse tankurmahuti soetamist.

Transporditav akujaam peab võimaldama hoone või selles olevate elektri toitel töötavate oluliste seadmete osalise elektrienergiaga varustatuse. Akujaama võimsus peab olema piisav, et hoida töös kriitilised tarbijad, ja selle minimaalne mahutavus peab olema 4 kWh. See võib olla üks seade või mitmest seadmest koosnev ühtne süsteem, kuid süsteemi summaarne kasutatav mahutavus ei tohi olla väiksem kui 4 kWh.

Akujaam peab kriisiajal tagama kehtiva määruse §-s 5 nimetatud objektidel varutoite ehk hoidma töös võimalikult palju seadmeid, millega tagatakse toimepidevus ja seadmete kasutusvalmidus olukordades, kus elektrivarustus on häiritud või puudub. Akujaam peab hoidma kriisi ajal objekti katkematult üleval vähemalt neli tundi, tagades näiteks avariivalgustuse ning telefonikeskjaama (seadmestik telefonivõrku kuuluvate telefonide kokkuliitamiseks) ja kohtvõrgu kommutaatorid (arvuti ühendamise seade). Neljatunnise varutoite nõue põhineb Ukraina kriisikogemusel, kus elektrienergiat antakse taastuvate katkestuste korral tavaliselt neljatunniste tsüklitena. Seega peab akujaam tagama, et kriitilised seadmed toimiksid vähemalt ühe sellise katkestustsükli vältel. Pikemaajalise katkestuse korral saab seadmeid (nt veepump, boiler või tsentraalküttepump) koormuse vähendamiseks järjest välja lülitada, pikendades seeläbi akujaama tööaega. Akujaam peab olema paigutatud kasutus- ja paigaldusjuhendi nõuete järgi ning vajaduse korral vastama suuremahuliste paigaldiste tuleohutusnõuetele⁹.

⁹ [Ehitistes oluliste tuleohutusnõuete tagamine akupankade paigaldamisel](#) (13.01.2026).

Lisaks tehakse täpsustused kehtiva määruse § 6 lõike 2 punktides 1 ja 3. Punktis 1 asendatakse sõna „mobiilse“ sõnaga „transporditava“ ja sõna „statsionaarse“ sõnaga „kohtkindla“. Punktist 3 jäetakse välja sõna „mobiilse“. Muudatused on seotud asjaoluga, et erialakeeles on terminil „mobiilne“ teine tähendus ja sõna „statsionaarne“ asemel kasutatakse ingliskeelse *stationary* vastena terminit „kohtkindel“. Samasugused täpsustused tehakse eelnõu § 1 punktis 2 (vt ka seletuskirja selgitused § 1 punkti 2 kohta). Täpsustused tehakse õigusselguse huvides, muudatused ei ole sisulised.

Eelnõu § 2 punktiga 3 muudetakse toetuse ülemmäära. Kehtiva määruse kohaselt on toetuse ülemmäär 40 000 eurot. Eelnõu järgi on toetuse ülemmäär edaspidi 10 000 eurot toetuse saaja kohta. Toetuse ülemmäära vähendamine on tingitud 2026. aasta taotlusvooru eelarve kahandamisest ja see on kokku lepitud Siseministeeriumi ning Eesti Linnade ja Valdade Liidu alalise elanikkonnakaitse, kriisideks valmisoleku ja siseturvalisuse töörühma 18. novembri 2025. aasta koosolekul.

Eelnõu § 2 punktiga 4 tunnistatakse kehtiva määruse § 19 lõige 2 kehtetuks ja selle kohaselt tuleb toetuse saajal saadud toetus taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise järel tagastada. Taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise järel tekib menetlejal sisuliselt toetuse tagasinõudmise õigus. Kuna see olukord reguleeritakse eelnõu kohaselt toetuse tagasinõudmist reguleerivas paragrahvis (vt eelnõu § 2 punkt 6), siis tunnistatakse § 19 lõige 2 kehtetuks. Sarnane muudatus tehti ka eelnõu § 1 punktis 6.

Eelnõu § 2 punktiga 5 muudetakse kehtiva määruse § 20 pealkirja ja lõiget 1. Pealkirjas täpsustatakse terminikasutust ja lisatakse selgitus, et paragrahviga reguleeritakse ka projekti eelarve jäägi tagastamist. Lõikega 1 täpsustatakse õigusselguse huvides, et abikõlbliku kulu tõendid tuleb lisada projekti elluviimise aruandele. Nõue esitada abikõlbliku kulu tõendid ei ole uus – seda tuleb teha ka praegu. Tegemist on sõnastuse täpsustusega. Sarnane muudatus tehakse ka eelnõu § 1 punktis 7.

Eelnõu § 2 punktiga 6 muudetakse § 21 lõiget 1. Sarnane muudatus tehakse ka eelnõu § 1 punktis 9. Kuna selgitus on sama, siis seda ei korrata (vt § 1 punkti 9 selgitus).

Eelnõu § 2 punktid 7–10 on seotud toetuse kasutamise kontrolliga. Kuna sarnased muudatused tehakse ka eelnõu § 1 punktides 10–12 ja nende punktide selgitused on seletuskirjas eespool toodud, ei ole vajalik ega mõistlik neid siinkohal korrata.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõul ei ole puutumust Euroopa Liidu õigusega.

4. Määruse mõjud

Sihtrühm I: RTK – mõju töökorraldusele. Arvestades riigiametnike ja töötajate koguarvu, on sihtrühm väike.

Kuna KOV-idele ja korteriühistutele mõeldud toetusvoore jätkatakse, kaasneb RTK-le töökorralduslikult ka edaspidi taotluste menetlemise ülesanne. See ei ole RTK-le uus tegevus. RTK viib ellu toetuse andmisega seotud tegevusi, st menetleb taotlusi Päästeametiga sõlmitud kokkuleppe alusel. RTK peab edaspidi taotluste menetlemisel arvestama eelnõus toodud muudatusi. Määruse nr 9 puhul tuleb arvestada, et kulu eest tasumine muutub paindlikumaks

ja aruande esitamise tähtaeg pikeneb. Määruse nr 11 puhul tuleb arvestada, et toetatavate tegevuste nimekiri laieneb ja toetuse ülemmäär muutub. Lisaks tuleb arvestada RES-i muudatusi, mis jõustusid 2025. aasta lõpus ja mille alusel tehakse mõned määruste muudatused ka siinse eelnõuga. Mõju ulatus ja sagedus on eelduslikult väike kuni keskmine ning oleneb sellest, kui palju taotlusi esitatakse. Kokkuvõttes on eelnõus toodud muudatuste mõju väheoluline.

Sihtrühm II: Päästeamet – mõju töökorraldusele. Arvestades riigiametnike ja töötajate koguarvu, on sihtrühm väike.

Kuna toetusvoore jätkatakse, jätkuvad nendega seoses ka Päästeameti tegevused. Toetuse andmisega seotud tegevusi teeb kokkuleppe alusel endiselt RTK. Eelnõus toodud muudatused Päästeametile taotluste menetlemise protsessis muudatusi kaasa ei too ehk mõju on kokkuvõttes väheoluline.

Sihtrühm III: KOV-id ja nende elanikud – mõju töökorraldusele ja siseturvalisusele. Eestis on kokku 79 KOV-i, kus elab ligi 1,4 miljonit inimest¹⁰.

Menetluslikult KOV-idele toetuste taotlemisega muudatusi ei kaasne. Edaspidi saab toetust taotleda ka kütuse tankumahu ja mobiilse akujaama soetamiseks. Toetuse ülemmäära langetamine võimaldab sama eelarvemahu juures toetada suuremat hulka KOV-e ning seeläbi laiendada kriisivalmiduse toetusmeetme mõju. Muudatus mõjutab KOV-e positiivselt, kuna toetuse kättesaadavus paraneb.

Eelnõu rakendamine tugevdab KOV-ide kriisivalmidust, kuna toetatavaid tegevusi täiendatakse ja seega saab suurendada kriisiaegset hoonete kriisikindlust. Eelnõuga kaasneb sihtrühmale positiivne mõju, sest suureneb KOV-ide kriisivalmidus, mis tagab ka nende elanike parema toimetuleku kriisis. Kokkuvõttes on muudatuste mõju töökorralduse vaatest väheoluline, kuid siseturvalisuse vaatest pigem oluline.

Sihtrühm IV: korteriühistud. Rahva- ja eluruumide loenduse käigus ehk 31. detsembri 2021. aasta seisuga loendati Eestis kokku 47 847 korterelamut. Tegelik sihtrühm (keda eelnõu muudatused mõjutavad) on siiski väiksem, sest arvestada tuleb ka taotlejale kehtestatud nõudeid, näiteks peab korterelamus asuvatest korteriomanditest vähemalt 80 protsenti olema füüsiliste isikute omandis.

Eelnõu kohaselt lubatakse edaspidi abikõlbliku kulu eest tasumist ka 30 kalendripäeva jooksul pärast abikõlblikkuse perioodi lõppu. Seoses sellega muudetakse muu hulgas aruande esitamise tähtaega. Muudatused on tehtud taotlejate ehk korteriühistute huvides, et võimaldada vajalikku paindlikkust. Muu osas toetuse taotlemise menetlus korteriühistutele ei muutu. Mõju ulatus on seega väike, kuna sihtrühma käitumine oluliselt ei muutu ning puudub tarvidus muutustega kohanemist toetava tegevuse järele. Toetuste andmisega suurendatakse ka edaspidi korterelamutes elavate inimeste iseseisvat toimetulekut elektrienergia katkestuse korral. Eelnõu rakendamisega kaasneb sihtrühmale seega positiivne mõju. Kokkuvõttes on muudatuste mõju väheoluline.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

¹⁰ 2026. aasta seisuga elab Eestis 1 362 954 inimest. Statistikaamet. [Rahvaarv](#) (27.01.2026).

Määruse rakendamisega seotud tegevusi ehk taotlusi menetleb RTK. Päästeamet tellib RTK-lt eelnimetatud teenuse. Taotlusi rahastatakse jätkuvalt Päästeameti eelarvest. Määruse rakendamisega ei kaasne tulusid.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras, sest sellega ei kaasne lisategevusi ja seega ei ole vaja planeerida kohanemiseks lisaaega.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile, Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Eesti Linnade ja Valdade Liidule, MTÜ-le Eesti Omanike Keskliit, MTÜ-le Eesti Korterühistute Liit, Päästeametile ja RTK-le. Regionaal- ja Põllumajandusministeerium, MTÜ Eesti Omanike Keskliit, MTÜ Eesti Korterühistute Liit, Päästeamet ning RTK ametlikke märkusi ei esitanud. Eesti Linnade ja Valdade Liit kooskõlastas EIS-is eelnõu ja esitas mõned tähelepanekud. Ka Rahandusministeerium kooskõlastas EIS-is eelnõu. Märkuste arvestamise tabel on toodud seletuskirja lisas.